

www.infocentrum-turnov.cz, www.turnov.cz

Turistické noviny Turnovska 2019

Vydaly Turnovské památky a cestovní ruch, příspěvková organizace

Zdarma

OBSAH

Zajímavosti z infocentra	str. 2
Valdštejn a doba husitská	str. 3
Tipy na výlety	str. 4–5
Sezóna na hradech a zámcích, turistické cíle	str. 6–7
Turnovsko pro děti	str. 8–9
Turnovské léto	str. 10
Za poznáním	str. 11
Horolezectví v ráji	str. 12–13
Sport a relaxace	str. 14
Nabídka z Turnovska, inzerce	str. 15–16

Milí čtenáři, vážení návštěvníci Turnova a Českého ráje, rád bych vás svým jménem za město Turnov přivítal v našem městě i v celém regionu Český ráj.

Právě držíte v rukou Turistické noviny Turnovska, ve kterých najdete mnoho zajímavostí z tohoto kraje. A mohou to být i tyto noviny, které vám zpříjemní chvíle strávené v Turnově či v jeho krásném okolí. Najdete zde tipy na výlety, zajímavosti pro rodiny s dětmi či informace o připravovaných akcích. Turnov je majitelem hradu Valdštejn, kde během prázdninových měsíců bude probíhat výstava

k výročí husitství doplněná kostýmy z husitské trilogie Otakara Vávry z půjčovny barrandovského studia. Již třetím rokem Turnov připravuje zajímavý program v rámci Turnovského léta. Český ráj je kolébkou horolezectví a v září se bude v Muzeu Českého ráje otevírat jedinečná expozice horolezectví, o které se zde dočtete a dozvíte se i o historii tohoto sportu v našem kraji.

Moc bych si přál, abyste prožili příjemné chvíle při poznávání Turnovska a aby váš pobyt splnil všechna očekávání. Budu rád, když budete odjíždět s pocitem, že se k nám zase rádi vrátíte nejen vy, ale i vaši přátelé a známí.

Tomáš Hocke, starosta města

PACLTŮV DRAHOKAM – SKRYTÉ PŘÍBĚHY V TURNOVĚ

Vydejte se do ulic Turnova, abyste spolu s hledačem drahých kamenů a s dobrodruhem Čeňkem Paclem našli vzácný drahokam. Trasa je dlouhá 2,5 kilometru a začíná u chrámu Narození Panny Marie. Dozvíte se na ní řadu zajímavostí nejen o turnovském rodákovi Čeňkovi Paclovi, který jako první Čech procestoval všechny obydlené světadíly, ale také o místní tradici kamenářství a šperkařství. Více informací a informační leták s herní přílohou pro děti získáte v Regionálním turistickém informačním centru Turnov.

Skryté příběhy jsou mobilní aplikací určenou rodinám s dětmi, ve které najdete výletní trasy spojené s pátrací hrou. Díky venkovní hře Skryté příběhy poznáte nejen nová zajímavá místa, ale navíc můžete cestovat v čase a udělat si z rodinného výletu či procházky neobyčejné dobrodružství. Hra je určena především dětem od 6 do 13 let, ale pobaví i dospělé. Odkazy na možnosti stažení aplikace najdete na www.skrytepribehy.cz.

Během roku zavítá do turnovského infocentra na 50 tisíc návštěvníků. A nechodí si jen pro informace a rady, ale i pro turistické a sběratelské suvenýry, pro otisky razítek a zajímavé propagační materiály plné tipů na výlety a poznávání Turnovska a Českého ráje.

Mezi novinky v rámci propagačních materiálů patří každoročně vydávané turistické noviny. Loňský ročník **Turistických novin Turnovska** byl ve IV. ročníku soutěžní přehlídky turisticko-propagačních materiálů **TOURISTPROPAG 2019** oceněn **3. místem**. Ve stejné soutěži uspěla i mapa turistických cílů, která v kategorii „Turistické mapy“ získala 2. místo. S finanční podporou Libereckého kraje byl vydán nový leták „Kamenářství a šperkařství na Turnovsku“. Kolekci razítek s kresbami turnovských pamětihodností od turnovského výtvarníka Jirky

Lodeho doplnilo razítko s vyobrazením náměstí Českého ráje v Turnově. V nabídce informačního centra je i aktualizované vydání reprezentativní publikace o městě Turnově – „Turnov/Český ráj“. Knihu je možné si zakoupit za 390 Kč ve třech jazykových mutacích.

Nově připravenými suvenýry na letošní turistickou sezónu jsou barevné pastelky z lískového dřeva za 30 Kč, samolepka se znakem města Turnova za 25 Kč a kulaté odznaky (placky) s motivy postavíček z českorajských pověstí za 25 Kč. Bohatý sortiment suvenýrů obohatily i nové skleněné figurky roztomilých zvířátek od místních výrobců, hrnečky a keramické zvonečky, šperky či drahé kameny.

Dobrou zprávu máme i pro sběratele turistických vizitek. K populární hře „Pacltův drahokam“, která je součástí celorepublikových Skrytých příběhů, byla vydána absolventská vizitka a k dispozici je i nová vizitka k turistické hře „Za pověstmi Českého ráje“.

Určitě na svých cestách za poznáním, sportem či odpočinkem zavítejte do našeho Regionálního turistického informačního centra Turnov. Nebudete litovat.

Informační centrum v Turnově je nejlepším informačním centrem Libereckého kraje

Již dva roky po sobě, v roce 2017 a 2018, obsadilo Regionální turistické informační centrum Turnov v anketě

„Informační centrum roku“ první příčku v rámci Libereckého kraje.

Anketa vyhlášená Asociací turistických informačních center ČR a provozovaná Vydavatelstvím KAM po Česku bude probíhat i v letošním roce. Hlasovat je možné od 21. června do 31. srpna 2019.

Podpořte prosím naše/vaše infocentrum v Turnově a dejte nám svůj hlas na www.tinyurl.com/infotur. Děkujeme za každý váš hlas! Více informací o anketě na www.kampocesku.cz.

Turistické noviny Turnovska 2019

Vydává příspěvková organizace
Turnovské památky a cestovní ruch,
5. května 26, 511 01 Turnov.

Redakce: Jana Chabadová, Eliška Gruberová, Anna Chaloupecká, Radim Šticha, Miroslav Hloušek a Monika Smorádková. Jazykové korektury: Zdena Breuerová. Děkujeme všem subjektům za příspěvky a fotografie. Grafické zpracování: Rejman Fine Arts, s. r. o. Tisk: Profi-tisk group s. r. o. Fotografie: archiv TPCR, Pavel Charousek, Pavla Bičíková, Luděk Antoš, Bohumil Jakoubek, Jana Chabadová, Anna Chaloupecká, Monika Smorádková. Kresby: Jirka Lode.

Regionální turistické informační centrum

náměstí Českého ráje 26
511 01 Turnov

tel.: 484 803 041-042
e-mail: info@turnov.cz

www.infocentrum-turnov.cz
www.turnov.cz

Základní turistické informace je možné nově získat na pobočce Městské knihovny Antonína Marka Turnov v budově vlakového nádraží. Otevírací doba v prázdninových měsících: po, st 9:00–12:00, 13:00–18:00; út, čt–ne 9:00–13:00. Více informací na www.knihovna.turnov.cz.

595 let od obsazení Valdštejna Janem Žižkou z Trocnova

V naší zemi se stěží najde někdo, kdo by neznal jméno proslulého vojevůdce Jana Žižky z Trocnova. A není divu, neboť ikonická osobnost husitské revoluce dodnes patří mezi nikdy neporažené vojevůdce světa. Díky tomu se řadí mezi takové velikány, jakými byli slavný dobyvatel Alexandr Veliký či mongolský vojevůdce Čingischán. Málokdo ale ví, že právě nejslavnější vojevůdce naší historie před 595 lety obsadil i jeden z nejstarších hradů Českého ráje – hrad Valdštejn.

Kališnická epocha se na Valdštejně začala psát překvapivě dříve, než došlo k samotnému obsazení hradu trocnovským hejtmánem. Již před husitskými válkami vlastnil Valdštejn rod Vartemberků. Ten se ve třináctém století vydělil ze starého rodu Markvarticů působícího převážně v oblasti Pojizeří a Turnovska. Na počátku husitských válek stáli Vartemberkové plně na straně nově vzniklého kališnického hnutí. Ovšem postupně začali z ne zcela známých důvodů sympatizovat s katolickou stranou. Sám Jindřich z Vartemberka byl údajně příznivě nakloněn nenáviděnému Zikmundu Lucemburskému. Pravděpodobně z těchto důvodů byla v první polovině dvacátých let čtrnáctého století husity pleněna velká část dnešního Královéhradeckého kraje, který tehdy Vartemberkům patřil. A právě zde se dostáváme ke zlomovému roku ve valdštejnské historii – k roku 1424.

V tomto roce táhl Jan Žižka z východních Čech přes město Turnov, které mu bylo překážkou na cestě do Lužice. Ve městě nechal vypálit místní dominikánský klášter, tehdejší hlavní dominantu města, a obsadil nedaleký hrad Valdštejn. Právě

obsazení Valdštejna může být vnímáno jako určitý akt msty nad zradou Jindřicha z Vartemberka. Ať tak, či tak, Valdštejn se na dlouhých 16 let stal „majetkem“ kališníků. Sám Žižka údajně svěřil správu hradu bratrům Bernardovi a Bartoši z Valečova. S jejich působením na Valdštejně je spojeno věznění neúspěšného kandidáta na český trůn, polsko-litevského šlechtice Zikmunda Korybutoviče, který byl na hrad přivezen po zatčení v Praze roku 1427.

Zikmund Korybutovič (či Korybut) byl jediný kandidát na český trůn, na kterém se shodly jak umírněné, tak radikální husitské skupiny. Ovšem šlechtic začal, vedle husitů, sympatizovat také s nepřátelskou katolickou stranou, a proto byl husity zadržen a internován na odlehklém místě, tj. na hradě Valdštejně. Z hradu byl propuštěn až po roce a půl věznění za vysoké výkupné. Po skončení válek se o hrad vedly spory mezi Vartemberky a husitskými hejtmány. Majetkové neshody poté vyústily v obsazení hradu loupeživými rytíři, kteří byli nakonec roku 1440 vyhnáni zemskou hotoostí. Tím oficiálně končí husitská epocha na Valdštejně.

Závěrem lze říci, že husitské války patří dodnes mezi jedno z nejzajímavějších a zároveň nejkontroverznějších období naší historie. A v letošním roce je tomu právě 600 let, kdy se vzbouřila pražská chudina proti vrchnosti a pražskou defenestrací zahájila husitskou revoluci. Ta formálně skončila bitvou u Lipan roku 1434, byť fakticky trvala až do roku 1475, kdy byl mezi katolíky a kališníky uzavřen tzv. kutnohorský náboženský smír.

VÝSTAVA „HRAD VALDŠTEJN ZA HUSITSKÝCH VÁLEK“

V letošním roce si Valdštejn připomíná významná výročí související s husitskými válkami, které výrazně ovlivnily historii jednoho z nejstarších hradů Českého ráje. U příležitosti 600 let od pražské defenestrace (30. 7. 1419), která odstartovala husitskou revoluci, a 595 let od obsazení Valdštejna Janem Žižkou z Trocnova připravil hrad zajímavou výstavu. Na druhém nádvoří u klasicistního domu jsou pro návštěvníky připraveny informační panely, které je přehledně seznámí s husitskou epochou prostřednictvím klíčových událostí, osobností či výdobytků kališnické doby.

V biliárním sále aehrenthalského paláce čeká na turisty výstava originálních barrandovských filmových kostýmů. Ty pocházejí ze slavné Husitské revoluční trilogie režiséra Otakara Vávry, která byla natočena v padesátých letech a dodnes patří k zásadnímu počínům československé kinematografie. Trilogie je složena z filmů Jan Hus, Jan Žižka a Proti všem a zazářily v ní takové herecké legendy jako např. Zdeněk Štěpánek, Miloš Kopecký, Ladislav Pešek či Karel Höger. Výstava kostýmů je navíc doplněna velkoformátovými obrazy, které zachycují výjevy právě z období husitství. Tyto obrazy vytvořil, speciálně k příležitosti husitského výročí, jablonecký malíř Josef Vokál, známý pod uměleckým jménem Joe Pistone.

Hrad Valdštejn připravil v rámci zmiňovaného výročí několik doprovodných aktivit. Součástí „husitské“ výstavy budou herní prvky pro malé i velké návštěvníky, zejména puzzle a naučný pracovní list se zajímavými úkoly. Zároveň bude možné v pokladně hradu zakoupit i upomínkové předměty věnované právě husitství. Konkrétně se jedná o výroční dřevěné plakety s podobiznou Jana Žižky, sběratelské vizitky či samolepku.

Hrad Valdštejn

KAČER, NEBO MUDLA?

Samotný název článku může být trochu zavádějící, ale opravdu nebude řeč o vodním ptactvu či kouzelnickém světě J. K. Rowlingové, ale o celosvětově hře zvané Geocaching. Jedná se nejen o turistickou aktivitu, během níž hráči hledají s pomocí GPS navigace takzvané „kešky“, ale i o zájmovou činnost pro jakéhokoli člověka. Tímto termínem jsou označovány rozmanité schránky ukryté na nejrůznějších místech světa. Geocaching jako takový vznikl v roce 2000 ve Spojených státech amerických a díky své popularitě se rychle rozšířil za oceán. Netrvalo tedy dlouho a první keška se objevila také v České republice. V současné době se u nás nachází více než 60 000 krabiček a z nich je několik desítek i v Českém ráji.

Oblast Turnovska nabízí nepřeberné množství variant, kam se za oněmi krabičkami vydat. Ani místní mnohdy netuší, na jakých zajímavých a neznámých místech mohou být schovány, byť stačí jen kousek odbočit ze značené turistické cesty.

Skalní město Hruboskalsko

Pro milovníky přírody a moderních technologií se tak v této aktivitě snoubí jedinečný zážitek v podobě nevedné procházky spojené s hledáním kešek. Pokud bychom náš výlet započali na náměstí Českého ráje v Turnově a vydali se směrem na Hruboskalsko, můžeme se cestou do skal těšit hned na několik různých krabiček. Například na kešku s názvem Magická brána do duše Českého ráje, Hlavatice, Kalvárie, Valdštejn, Kopicův statek, Adamovo lože, Horolezecký cintorín, Dračí skály, Očima mladé poštolky a mnoho dalších.

Pokud nedisponujete dostatečně pohodlnou obuví nebo časem a chtěli byste se místo toho vydat po stopách historických budov, kostelů a urbanistické architektury v Turnově, tak ani zde nepřijdete zkrátka. Jedna keška vás například přivede k sice malé, ale zato nezapomenutelné synagoze v Krajířově ulici, jiná zase před Muzeem Českého ráje, na Dlaskův statek nebo třeba ke kostelu sv. Matěje na Hruštici.

Díky geocachingu se tak můžeme dozvědět něco o historii Turnova a okolí, navštívit jednotlivá zajímavá místa a ještě si u toho užít plno zábavy. Pojďme tedy kačeři (ti, co to hrají) na lov, ale bacha na mudly (ty, co o tom nic nevědí)! Více informací na www.geocaching.com či www.geocaching.cz.

Geocaching na Hruboskalsku

Pěší putování Hruboskalskem

Turnov, zast. ČD – Hlavatice (1,4 km) – Valdštejn (2,9 km) – Hrubá Skála (6,5 km) – Mariánská vyhlídka (7,5 km) – Josefův pramen (8,5 km) – Valdštejn (10,9 km) – Turnov, zast. ČD (13,6 km)

Pohled z Mariánské vyhlídky

Pro výlet do Hruboskalského skalního města je nejvhodnějším výchozím bodem město Turnov. Od vlakové zastávky Turnov město se vydáte po červené značce k rozhledně Hlavatice. Jedná se o osamocenou pískovcovou skálu na okraji hruboskalského hřebene. Byla zřízena v roce 1892 a má výšku přesahující 12 metrů. Z rozhledny je nádherný výhled do kraje i na celé město Turnov. Od Hlavatice pokračujete, stále po červené, směrem ke zřícenině hradu Valdštejn. Už při cestě na hrad lze v různých místech spatřit vyčnívající pískovcové skály. Znamená to, že už míříte do srdce Hruboskalska. Hrad Valdštejn, který je ozna-

ka U Lvička či Vyhlídka Na Kapelu). Projdete kolem Arboreta Bukovina, jehož základem je 35 druhů stromů především ze Severní Ameriky. Jeho součástí je i vyhlídka a altán postavený ve švýcarském stylu, ve kterém se nachází expozice a sezónní informační středisko. Následně se dostanete k zámku Hrubá Skála, který stojí na mohutných pískovcových skalách. Původně se jednalo o hrad ze 14. století. V areálu zámku se natáčela známá pohádka Princ Bajaja. Z Hrubé Skály sestoupíte po zelené stezce tzv. Myší dírou a zahnete po modré doleva. Na této trase projdete kolem Adamova lože, kde měl Princ Bajaja

Hrad Valdštejn

čován za „bránu do Hruboskalska“, bude vaší další zastávkou. Patří mezi nejstarší hrady Českého ráje. Založen byl významným rodem Markvarticů již ve 13. století. V polovině 16. století částečně vyhořel a poté zpustl. Později patřil do obrovského majetku slavného Albrechta z Valdštejna. Za dnešní podobu areálu vděčí Valdštejn šlechtickému rodu Lexů z Aehrenthalu, kteří hrad renovovali v 19. století. Po návštěvě Valdštejna se vydáte opět po červené stezce, která vás povede přes malebné vyhlídky na skalní město (např. Vyhlíd-

svu skryš spolu s mluvícím koněm. Z Adamova lože se po žluté stezce dostanete ke známé a vyhlášené Mariánské vyhlídce, která patří mezi jedno z nejfotografovanějších míst v Českém ráji. Z vyhlídky poté pokračujte stále po žluté až do oblasti, která je významná lesními prameny. Míjet budete např. Antonínův, Barbořin nebo Josefův pramen. Žlutá stezka vás potom plynule zavede malebnou cestou mezi skalami zpět k hradu Valdštejn. Z hradu potom můžete pokračovat po zelené značce směrem železniční stanice Turnov město.

Cykloturistický výlet Greenway Jizera

Turnov, náměstí Českého ráje – Dolánky u Turnova (2 km) – Malá Skála (9,5 km) – Líšný (11,5 km) – Prosička (14 km) – Koberovy (17 km) – Besedice (18,5 km) – Loučky (20 km) – Klokočí (22 km) – Betlémský mlýn (24 km) – Zrcadlová koza (25,5 km) – Turnov, náhon (27 km) – Turnov, Metelkovy sady (27,5 km) – Turnov, náměstí Českého ráje (28,5 km)

Středně náročný cyklistický výlet, který vás zavede do údolí řeky Jizery. Výlet začnete na náměstí Českého ráje v Turnově. Odtud se vydáte Jiráskovou ulicí k vodní elektrárně. Zde se napojíte na cyklostezku č. 17 – Greenway Jizera. Pokračujete do Doláněk, kde můžete navštívit Dláskův statek, Dům přírody Českého ráje či nedaleký zámek Hrubý Rohozec. Nyní vás čeká rovinatý úsek podél řeky Jizery až na Malou Skálu. Zde se vám naskytne výhledy na Vranovský hřeben – zříceninu hradu Frýdštejn či zříceninu hradu Vranov – Pantheon. Vpravo pak uvidíte Besedické a Suché skály. Pokud budete mít dostatek sil, doporučujeme vystoupat na vyhlídku Zahradka a rozhlédnout se po okolí.

Dále se držíte cyklostezky č. 17 do Líšného, kde se napojíte na cyklotrasu č. 4170, která vás zavede na křižovatku pod Koberovy, pokračujte po č. 4006 do Besedic. V blízkosti obce se nalézá skalní město Besedické skály. Z Besedic se vydejte cyklotrasou č. 4099. Čeká vás mírný sjezd přes Loučky až do Klokočí,

při kterém můžete vidět Kozákov, Trosky či Klokočské skály. V Klokočí odbočte na cyklotrasu č. 4100, která vás dovede opět k Jizeře. U odbočky Nad Zrcadlovou kozou zahněte na cyklotrasu č. 4006. Po této cyklotrase jedte podél Jizery k rozcestníku Turnov – náhon, kde pokračujte po cyklotrase č. 4007 zpátky na náměstí Českého ráje.

Tištěné letáky o koridoru řeky Jizery – Greenway Jizera určené pro cyklisty, turisty a vodáky jsou vám k dispozici v Regionálním turistickém informačním centru Turnov. Více informací naleznete na www.greenway-jizera.cz.

Malá Skála – řeka Jizera

Greenway Jizera

Pěší výlet Klokočskými skalami

Turnov, náměstí Českého ráje – Záholice (3,5 km) – odb. na Zdenčinu skálu (4 km) – Klokočské průchody (6 km) – Jeskyně Postojna (6,5 km) – Bělá (9,5 km) – Struhy (11 km) – Turnov, náměstí Českého ráje (12 km)

Kratší pěší výlet začnete na náměstí Českého ráje v Turnově, z něhož se vydáte po červené turistické trase, která vás vyvede z města a dovede do Betlémských a Klokočských skal.

Po 4 km dorazíte k odbočce na Zdenčinu skálu. Vyhlídka na Zdenčině skále se nachází na slepé větvi turistické stezky. Z vyhlídky se vraťte zpět na rozcestí, od něhož pokračujte po červené po hřebeni Betlémských skal, kde vás čeká několik dalších vyhlídkových míst, až dojdete ke křižovatce červené a žluté turistické trasy s rozcestníkem.

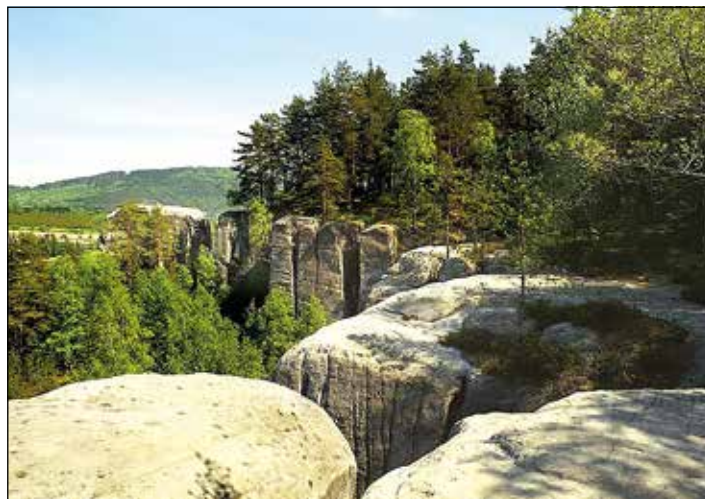
Červenou trasou můžete pokračovat tzv. Klokočskými průchody, úzkou skalní soutěskou, až do obce Klokočí, odkud se stejnou cestou vrátíte k rozcestníku. Žlutá trasa ve směru na jih vede dál po hřebeni Klokoč-

ských skal k 1 km vzdálené zřícenině hradu Rotštejn.

Náš výlet ale vede od rozcestníku dál po žluté trase směrem na západ k jeskyni Postojna, známé i jako Amerika, největší jeskyni Českého ráje. Za nízkým vstupem se nachází rozlehlá síň, z níž odbočují další chodby. Při návštěvě jeskyně dbejte zvýšené opatrnosti.

Od jeskyně se vydejte opět po žluté trase, po které dojdete přes Bukovinu do Bělé.

Z Bělé pokračujte stále po žluté k údolí Stebenky, poté přes lyžařský areál Struhy. Za druhým můstkem vyjděte do svahu a podél hřbitovní zdi dorazíte před chrám Narození Panny Marie v Turnově. Odtud je to již kousíček na náměstí Českého ráje, na kterém náš výlet končí.

Betlémské skály

OBJEVUJ PAMÁTKY – CELOREPUBLIKOVÝ PROJEKT

Cílem projektu je propojit památky napříč kraji České republiky a nabídnout společnou propagaci kulturních a technických památek, které slouží kulturnímu účelu nebo jsou využívány jako turistické cíle v oblasti cestovního ruchu. Projekt se zaměřuje na památky v majetku krajů, měst, obcí i v soukromém vlastnictví.

**OBJEVUJ
PAMÁTKY**

V současné době projekt vstoupil do druhého ročníku a je v něm zapojeno na 80 památkových objektů. I v letošním roce byla vydána brožura seznamující se zapojenými subjekty a je k dispozici v Regionálním turistickém informačním centru v Turnově a na zapojených památkách – v našem regionu na hradě Valdštejn, v Synagoze Turnov a na zámku Hrubá Skála. Připravován je i motivační program. Více na www.objevujpamatky.cz.

**DESÍTKY TIPŮ
NA VÝLETY**

Projekt přináší zviditelnění i méně známým památkám a turistům a cestovatelům nabízí další tipy na jejich výlety po České republice.

www.objevujpamatky.cz

Sezóna na hradech a zámcích Turnovska

Milovníci historie, hradů a zámků si na Turnovsku přijdou na své. Navštívit mohou řadu historických památek a poznávat je prostřednictvím klasických i netradičních prohlídek. Na sezónu je na památkových objektech připraven také bohatý kulturní program pro všechny věkové kategorie.

Zámek Sychrov nabízí základní prohlídkovou trasu, která návštěvníky provede letním sídlem šlechtického rodu Rohanů z druhé poloviny 19. století a seznamuje s historií tohoto rodu. Nově byla přestavována trasa Zlatý poklad prezentující šperkařská díla turnovského rodáka Františka Khylna, která byla obohacena o zlaté předměty převážně liturgického charakteru ze sychrovských sbírek.

Pro rodiny s dětmi jsou na červenec a srpen připraveny oblíbené prohlídky s princeznou, výstava Technopolis a rodinná hra v zámeckém parku. Ten samozřejmě láká nejenom k procházkám, ale i k posezení v zámecké oranžerii. Zámek je jako jeden z mála v České republice otevřen celoročně, a to denně včetně pondělí.

Návštěvníci se mohou těšit i na řadu zajímavých kulturních akcí. Tradičně se bude konat Pohádkový park pro děti, zahájení hudebního festivalu Dvořákův Turnov a Sychrov nebo třeba Skotské hry ve dnech 23.–24. srpna. Chybět nebudou ani divadelní představení pod širým nebem. Novinkou jsou Sychrovské slavnosti v zámeckém parku, které se uskuteční 10. srpna. V programu vystoupí šermíři, kejklíři, tanečnice, bubeníci, sokolníci a další.

www.zamek-sychrov.cz

Zámek Hrubý Rohozec se nachází přímo na okraji Turnova. Návštěvníci mohou absolvovat tři prohlídkové okruhy, první a druhý prochází zámeckými komnatami, třetí je zavede do zámeckého sklepení a zázemí pro hraběcí personál. V sobotu 13. 7., 10. 8. a 31. 8. je prohlídkový okruh „Reprezentační prostory“ obohacen o setkání s varhaníkem Radkem Rejškem, který v kapli zahraje na původní zámecké varhany. Během celé sezóny zámek Hrubý Rohozec nabízí i zkrácenou prohlídku pro rodiny s dětmi. Návštěvu zámku si je možné osladit v zámecké kavárně. Za pěkného počasí si lze navíc vypůjčit piknikovou deku a hry do zámeckého parku.

Ve dnech 5. a 6. července jsou na zámku připraveny tradiční kostýmované prohlídky „Móda sedmi staletí“. Kostýmy budou k vidění na obou prohlídkových okruzích, ke druhému je jako bonus připojen třetí okruh zcela zdarma. Těšit se návštěvníci mohou

Zámek Sychrov

i na prohlídky se scénkami ze života hraběcí rodiny „Od Mikuláše k Mikuláši“, které proběhnou 10. a 11. srpna.

www.zamek-hrubyrohozec.cz

Zámek Hrubý Rohozec

Na **hradě Trosky**, který je dominantou a symbolem Českého ráje, je v červenci a v srpnu otevřeno denně. I zde je pro návštěvníky připraven bohatý program. Jmenujme třeba Cyrilometodějské slavnosti ve dnech 5.–6. července

s vystoupeními na téma čarodějnictví, alchymie, s kejklířským workshopem a ještě s dalšími překvapeními nebo Dny středověké hudby 3.–4. srpna. Během letních prázdnin bude na hradě opět probíhat středoevropské filmové promítání Troskino. Kromě těchto akcí na vás již tradičně čekají sokolnické ukázky, lanochodci a další.

V Turistickém informačním centru Trosky v podhradí si můžete za poplatek zapůjčit robota Čendu a zahrát si s ním interaktivní hru Čertova mřížka v prostorách hradu.

Pro pejskaře připomínáme, že psi bohužel na hrad nesmí, ale jsou pro ně připravena úvazová místa před vstupní bránou.

www.hrad-trosky.eu

Státní zámek Sychrov, Hrubý Rohozec a Státní hrad Trosky spadají pod správu Národního památkového ústavu (NPÚ). Na všech těchto objektech jsou vydávány nové vstupenky s historickým vyobrazením daného objektu, které mají sběratelskou hodnotu a mohou se vlepat do Zápisníku návštěvníka památek. NPÚ pokračuje s věrnostním programem Klíč k památkám, kdy se návštěvníkům elektronicky

Hrad Trosky

Hrad Valdštejn

načítají vstupy na jednotlivé památky a na šestý objekt dle vlastního výběru může jít potom návštěvník zdarma.

Zámek Svijany letos zahájil svou čtvrtou turistickou sezónu a nabízí tradiční prohlídky zámku, ale také jedinečnou možnost prohlédnout si jeho prostory po setmění, navíc s odborným výkladem archeologa Petra Brestovanského. Pro nejmenší návštěvníky jsou připraveny zábavné procházky zámek se zámeckým skřítkem. Kromě prohlídek se návštěvníci mohou těšit i na rozmanitý kulturní program. Mezi nejvýznamnější akce patří Zámecké slavnosti 22. června, kdy areál zámku ožije celodenním programem pro rodiny s dětmi, nebo podzimní Svatováclavské slavnosti 28. září.

Zámek Svijany

Pokud máte rádi moderní technologii, pak vás jistě osloví zážitková hra Arcana, která zábavnou formou odhaluje tajemnou historii zámku, nebo projekt rozšířené reality, díky níž se přenese do doby bronzové. V areálu zámku je rozmístěno celkem 14 informačních tabulí s obrázky, které se díky aplikaci promění v realistické 3D modely. Bude-li mít chuť na něco dobrého, zavítat můžete do Zámeckého šenklu.

www.zameksvijany.cz

Hrad Valdštejn patří k nejstarším hradům Českého ráje a nachází se v těsné blízkosti Turnova. Návštěvníci si mohou hradní areál projít buď samostatně, nebo s průvodcem. Pokud se rozhodnou pro samostatnou prohlídku, mohou navštívit hradní sklepení pod prvním nádvořím, kapli sv. Jana Nepomuckého, biliární sál uvnitř aehrenthal-

ské terasy a vyhlídku na třetím skalním bloku s nádhernou scénérií Hruboskalského skalního města. Ti, kteří využijí služeb průvodce, se navíc dostanou do interiéru Klasicistního domu s obrazovou galerií rodu Lexů z Aehrenthalu a do Romantického paláce. Mezi tradiční akce, které už mají na hradě své pevné místo, patří Valdštejská pouť 18. května, Rytíři na Valdštejně 5. a 6. července či Svatohubertská slavnost 28. září. O letních prázdninách čekají na malé návštěvníky od pondělí do čtvrtka také oblíbené prohlídky s loupeživým rytířem a krásnou princeznou, se kterými se vydají na cestu za pokladem. Magicou a tajemnou atmosférou dokreslí noční prohlídky s netradičním programem, které se uskuteční 4. 7., 10. 7., 24. 7., 7. 8., 21. 8. a 28. 8.

Poslední červencový víkend se Valdštejn, v rámci Středověkého víkendu, přenesl plně do doby udatných rytířů, voňavých a chutných lokší či zvuků flétny a bubnů. Vedle toho se hrad letos opět zapojí do prestižních celostátních projektů, jako je např. Noc kostelů 24. května, Hradozámecká noc 31. srpna a Dny evropského dědictví 7. 9. a 14. 9. Významným tématem pro hrad Valdštejn bude v letošním roce připomínka šestistého výročí začátku husitské revoluce a obsazení hradu Janem Žižkou z Trocnova. K tomuto důležitému historickému momentu je připravena zajímavá a pestrá výstava. Ta zahrnuje speciální informační panely se základními údaji o husitských válkách, velkoformátové obrazy zachycující výjevy z oné doby či ukázkou originálních filmových kostýmů z Barrandova, které byly použity ve slavné Husitské revoluční trilogii režiséra Otakara Vávry. Právě v tomto Vávrově monumentálním díle si zahrála v padesátých letech celá řada slavných hereckých velikánů, jakými byli Karel Höger, Zdeněk Štěpánek nebo Miloš Kopecký. Výstavu bude možné zhlédnout na druhém hradním nádvoří a v prostoru bývalého biliárního sálu od 8. června do 1. září.

www.hrad-valdstejn.cz

TURISTICKÉ CÍLE MĚSTA TURNOV

DLASKŮV STATEK

Dolánky u Turnova 12, Turnov
Tel.: 481 322 106, 481 322 954

www.muzeum-turnov.cz

Otevírací doba:

IV, V, IX, X, XII út-ne 9:00-16:00;
VI-VIII út-ne 9:00-17:00

DŮM PŘÍRODY ČESKÉHO RÁJE

Dolánky u Turnova 9, Turnov

Tel.: 775 899 459

www.dumprrody.cz/ceskyraj

Otevírací doba:

I-III, XI út-so 10:00-16:00;
IV, V, X, XII út-ne 9:00-16:00;
VI, IX út-ne 9:00-17:00;
VII-VIII po-ne 9:00-17:00

GALERIE B&B ART

Výstava „Zlaté ručičky Českého ráje“

Žižkova 544, Turnov

Tel.: 775 770 174

www.bowlingturnov.cz

Otevírací doba:

V-VI st, čt, pá, so 11:00-19:00;
VII-VIII út-so 11:00-19:00

HRAD VALDŠTEJN

Kadeřavec 18, Turnov

Tel.: 739 014 104, 733 565 254

www.hrad-valdstejn.cz

Otevírací doba:

IV, X so, ne 10:00-16:30;
V út-ne 9:30-16:30;
VI-VIII po-ne 9:00-17:30;
IX po-ne 9:30-16:30

MUZEUM ČESKÉHO RÁJE,

KAMENÁŘSKÝ DŮM

Skálava 71, Turnov

Tel.: 481 322 106

www.muzeum-turnov.cz

Otevírací doba:

V, VI, IX út-ne 9:00-17:00;
VII, VIII po-ne 9:00-17:00;
X-IV út-ne 9:00-16:00

STÁTNÍ ZÁMEK HRUBÝ ROHOZEC

Hrubý Rohozec 1, Turnov

Tel.: 481 321 012

www.zamek-hrubyrohozec.cz

Otevírací doba:

IV, X út-pá 10:00-15:00;
so, ne 9:00-16:00;
V, IX út-ne 9:00-16:00;
VI-VIII út-ne 9:00-17:00

SYNAGOGA TURNOV

Krajčířova 2199, Turnov

Tel.: 484 803 041-2

www.synagoga-turnov.cz

Otevírací doba:

V, VI, IX út-ne 9:00-17:00;
VII-VIII po-ne 9:00-17:00

VÝSTAVA PANENEK A KOČÁRKŮ

Jiráskova 133, Turnov

Tel.: 739 553 719

Otevírací doba:

III-V so, ne 13:00-16:00;
VI út-ne 10:00-12:00, 13:30-16:00;
VII, VIII po-ne 10:00-12:00, 13:30-16:00;
IX so, ne 13:00-16:00

ZÁKAZNICKÉ CENTRUM

A GALERIE GRANÁT

náměstí Českého ráje 4, Turnov

Tel.: 481 325 989, 737 206 691

www.granat.cz/galerie-granat

Otevírací doba:

IV-X po-pá 9:00-17:00;
so, ne 9:00-12:00;
XI-III po-pá 9:00-17:00

Hradozámecká noc

Celorepubliková akce Hradozámecká noc letos proběhne v sobotu **31. srpna 2019**. Již podesáté představí řadu památek v netradiční době a s netradičním programem. Na Turnovsku se k akci připojí například hrad Valdštejn, kde bude pro návštěvníky připravena noc plná překvapení se scénickými prohlídkami, historickými

tanci a ohňovou show. Zámek Hrubý Rohozec pro své návštěvníky připravil oblíbené hrané noční prohlídky s podtitulem „Muž a žena napříč staletími aneb Od dotyků k dotykáči“. Zažijte atmosféru nočního zámku a nahlédněte do dob minulých. Možná zjistíte, že některé věci se nemění.

www.hradozameckanoc.cz

Netradiční prohlídka Zámku Hrubý Rohozec

ZA POVĚSTMI ČESKÉHO RÁJE – TURISTICKÁ HRA PRO MALÉ I VELKÉ CESTOVATELE

K Českému ráji se váže množství legend a pověstí. Pojdte a vydejte se s Černým rytířem do Hruboskalského skalního města, s loupežníky na Maloskalsko či s vilou Jizerýnou do Horního Pojizeří. Na svazích Kozákova vám jistě skřítkci kamenáři pomohou najít achátovou pecku. Za čertem musíte ke kapličky na vrchu Zebín nedaleko Jičína, za vodníkem Čeperkou do okolí Kopidlna. V Prachovských skalách možná zahlédnete skřítku Pelíška. Zastavte se na chvíli také u studánky nedaleko zámku Humprecht, kterou hlídá sobotecký had. Budete-li mít štěstí, potkáte na bývalém nádvoří kumburského hradu bílou paní a třeba uslyšíte, co vypráví meluzína, když se prohání mezi věžemi hradu Trosky...

Z těchto příběhů, které se možná staly, možná nestaly, vychází zábavná turistická hra Za pověstmi Českého ráje. Průvodcem a pomocníkem na vašich cestách vám bude Cestovník, Cestmapa a brožura Dvanáct pověstí Českého ráje, které získáte v informačních centrech regionu. Do Cestovníku budete při vašem putování sbírat soutěžní razítka a plnit úkoly. Za každých pět nasbíraných razítek v Cestovníku dostanete v tzv. směnárnách (informačních centrech regionu Český ráj) drobnou cenu a bonusovou kartu, na kterou můžete čerpat různé slevy a výhody u našich partnerů. Pokud nasbíráte 30 razítek a odpovíte na všechny úkoly v Cestovníku, získáváte titul „Všudybyl, který všude v Českém ráji byl“. Více informací na www.ceskyrajdetem.cz.

NABÍDKA PRO RODINY S DĚTI

DĚTSKÁ LESNÍ NAUČNÁ STEZKA – SEDMIHORKY U TURNOVA

Procházka po interaktivní naučné stezce s úkoly pro děti – cca 3 km, 17 zastavení, doporučený výchozí bod – kemp Sedmihorky. K dispozici je tištěný průvodce, který získáte v informačním centru kempu Sedmihorky.
www.sevceskyraj.cz

DLASKŮV STATEK V DOLÁNKÁCH U TURNOVA

Loutkáři dětem na Dlaskově statku – každou prázdninovou neděli od 30. 6. do 25. 8. Loutkové pohádky pro malé i velké diváky v podání pozvaných souborů, začátky v 11:00, 13:00 a 15:00. Vstupné 35 Kč.
www.muzeum-turnov.cz

DŮM PŘÍRODY ČESKÉHO RÁJE V DOLÁNKÁCH U TURNOVA

Jedinečná interaktivní expozice, která prostřednictvím smyslového vnímání představuje fenomény nejstarší chráněné krajinné oblasti České republiky. Vstupné: dospělí 50 Kč, děti 3–15 let, studenti, senioři 40 Kč, rodinné vstupné 140 Kč.

Prázdninová stezka Dolánkami (20. 7.) a Rozloučení s prázdninami (31. 8.). Ekodén pro rodiče s dětmi se stezkou, na které děti zažijí zábavu a zároveň se dozvědí zajímavosti o přírodě Českého ráje. Po dokončení stezky čeká děti drobná odměna.
www.dumprrody.cz/ceskyraj

GALERIE GRANÁT – NÁMĚSTÍ ČESKÉHO RÁJE, TURNOV

Prohlídka Zákaznického centra Granát, d. u. v., Turnov s loutkou krále Granáta. Akce pro rodiny s dětmi. Každé prázdninové pondělí a pátek 9:00–17:00, vstup zdarma.
www.granat.cz/galerie-granat

HISTORICKÝM VLAKEM ČESKÝM RÁJEM

A PRVNÍ TURNOVSKÉ ŽELEZNIČNÍ LOUTKOVÉ DIVADLO

Prázdninové jízdy parním nebo motorovým vlakem krajinou Českého ráje na tratích Turnov – Rovensko pod Troskami a zpět a Turnov – Semilky a zpět.

Termíny: 5. 7., 6. 7., 13. 7., 20. 7., 27. 7., 3. 8., 10. 8., 17. 8., 24. 8., 31. 8.

Ve dnech 13. 7., 27. 7., 17. 8. a 31. 8. budou ve zvláštním voze parního vlaku probíhat loutkové představení pro děti ve stanicích Rovensko pod Troskami, Turnov a Semilky. Zvání jsou nejen cestující, ale též místní či kolemjdoucí. Vstupné na pohádku 35 Kč.

Ve dnech 5. 7., 6. 7., 20. 7., 3. 8., 10. 8. a 24. 8. bude na historický motorový vlak ve stanicích Rovensko pod Troskami, Turnov a Semilky navazovat historický autobus.
www.vlakemrajem.cz, www.kolejklub.cz

HRAD VALDŠTEJN

Prohlídka hradu s loupeživým rytířem – každé prázdninové pondělí a středu.

Prohlídka se zdejším loupeživým rytířem, s hledáním pokladu a zlomením kletby. Začátky v 11:00, 13:00 a 15:00. V případě nepříznivého počasí se akce nekoná. Vstupné: dospělí 70 Kč, děti 6–15 let 60 Kč, děti 3–5 let 20 Kč.

Prohlídka hradu s princeznou – každé prázdninové úterý a čtvrtek (kromě 6. 8.).

Dětská prohlídka s princeznou Kateřinou, která děti zavede za ztracenými poklady, ale i za postavami z pověstí Českého ráje. Začátky v 11:00, 13:00 a 15:00. Vstupné: dospělí 70 Kč, děti 6–15 let 60 Kč, děti 3–5 let 20 Kč.

Dětské hry a klání – 6. 8. 2019, 9:00–18:00. Den plný dobových soutěží a her v celém areálu hradu. Vstupné: dospělí 110 Kč, děti 6–15 let 80 Kč, děti do 5 let zdarma, rodinné 300 Kč.

www.hrad-valdstejn.cz

KUKURČIČNÉ BLUDIŠTĚ SYCHROV

Bloudění v kukurčičném poli, soutěž s interaktivní hrou nebo hádání tajenky se mohou líbit nejen dětem a dospívajícím, ale také dospělým s chutí zažít něco netradičního.
www.kukuricaci.cz/bludiste/sychrov

MALOSKALSKÝ EXPRES – VYHLÍDKOVÝ VLÁČEK

MALÁ SKÁLA – ZRCADLOVÁ KOZA A ZPĚT

Červenec, srpen – denně; květen, červen, září – so, ne, odjezdy z parkoviště na Malé Skále: 10:00, 11:30, 13:00, 14:30 a 16:00, odjezdy od Zrcadlové kozy: 10:45, 12:15, 13:45, 15:15 a 16:45. Jedna jízda: dospělí 60 Kč, děti 40 Kč.
www.facebook.com/vyhlikovyvlacek.cz

MUZEUM ČESKÉHO RÁJE, TURNOV

Den s mineralogem – každé prázdninové úterý 9:00–17:00. Zážitkový zábavně-naučný program s geologickou tematikou (nejen) pro děti. Odlévání a barvení zkamenělin ze sádry, objevování pokladu – rýžování českých granátů a olivínů pomocí rýžovacích pánví, hledání drahých a rudních kamenů ve štěrkové drti, paleontologické objevy – odkrývání kostry dinosaura, dobývání drahých kamenů z horniny pomocí kladívka a majzlíku. Přednášky a besedy s geologem a mineralogem, řezání a broušení drahých kamenů, zážitková geostezka. Stanoviště se budou nacházet ve venkovním areálu muzea před Kamenářským domem. Vstup v rámci vstupného do muzea.

Mozaika řemesel v Kamenářském domě – každou prázdninovou sobotu od 6. 7. do 24. 8. 10:00–17:00. Remeslné dílny nabídnou dětem i dospělým možnost poznat a vyzkoušet si tradiční výrobní postupy, pracovat se dřevem, kovem, sklem a přírodními materiály. Odesou si vlastnoručně vyrobený předmět na památku. Vstupné: 50–80 Kč.

www.muzeum-turnov.cz

PACLTŮV DRAHOKAM – SKRYTÉ PŘÍBĚHY V TURNOVĚ

Pátrací hra pro rodiny s dětmi v rámci mobilní aplikace Skryté příběhy. Vydejte se spolu s hledačem drahých kamenů a s dobrodruhem Čeňkem Paclem do ulic Turnova. Trasa je dlouhá 2,5 km a začíná u chrámu Narození Panny Marie. Více informací a informační leták s herní přílohou pro děti získáte v Regionálním turistickém informačním centru Turnov.

www.skrytepribehy.cz

SPORTOVNĚ REKREAČNÍ AREÁL MAŠKOVA ZAHRADA, TURNOV

Venkovní koupaliště – víceúčelový bazén 25 m, dětský bazén, dětská trojskluzavka, široká trojskluzavka, tobogán a kamikadze skluzavka, relaxační vzduchovací lehátka, chrlíče, lezecká síť. Osvětlená in-line dráha o délce 560 m, betonový skatepark, dětské a multifunkční hřiště, občerstvení.

www.maskova-zahrada.cz

ŠTASTNÁ ZEMĚ V RADVÁNOVICÍCH

Přírodní zábavní park pro rodiny s dětmi – replika hradu Trosky s tobogány, mnoho herních prvků – skluzavky, houpačky, lanovky, vzduchové trampolíny, kontaktní ZOO, geopark... Originální programy pro celou rodinu. Květen, červen, září, říjen: so–ne 9:00–18:00, červenec, srpen: po–ne 9:00–20:00. Vstupné: děti 160 Kč, dospělí 100 Kč (VII, VIII); děti 120 Kč, dospělí 80 Kč (V, VI, IX, X); děti do 80 cm zdarma, zvýhodněné rodinné vstupné (od 360 do 580 Kč).

www.stastnazeme.cz

VÝLETNÍ RESTAURACE ZRCADLOVÁ KOZA

Výletní restaurace s dětským hřištěm – vzduchová trampolína, houpačky, lanovka, zoo koutek a další atrakce.

www.zrcadlovakoza.cz

VÝSTAVA PANENEK A KOČÁRKŮ – JIRÁSKOVA UL., TURNOV

Soukromá sbírka čítající přes 1000 exponátů panenek a kočárků. Vstupné: dospělí 50 Kč, děti 30 Kč.

ZAHRADNÍ RESTAURACE B&BEJBY – ŽIŽKOVA UL., TURNOV

Zahradní restaurace s vnitřním i venkovním dětským hřištěm – skluzavky, houpačky, trampolína, pískoviště, domeček s rozhlednou a tobogánem, hrazdy, brouzdaliště a další atrakce. O prázdninách akce pro děti.

Balónkování – každé prázdninové úterý 14:00–18:00. Děti si mohou nechat vyrobit nejruznější zvířátka a tvary z balónků.

Pizza školka – každou středu 14:00–18:00. Děti si během své návštěvy B&Bejby budou moci vyrobit samy svou pizzu pod vedením zkušeného pizzáře.

Loutkářské léto a kreativní dílnička – každý prázdninový čtvrtek. Loutková pohádka divadelního souboru Čmukaři, kterou herci hrají interaktivně a nechávají děti podílet se na vývoji jejího děje. Kreativní dílnička je zaměřena na rozvoj dětské představivosti. Divadélko od 17:00, dílnička 16:00–19:00 – obě akce se prolínají, a děti tak stihnou vše. Vstupné: pohádka zdarma, příspěvek na použitý materiál – do 30 Kč.

www.bowlingturnov.cz

ZÁMEK HRUBÝ ROHOZEC

Zámek dětem. Zkrácená prohlídka pro nejmenší návštěvníky od 4 do 10 let, při které se děti podívají do zámecké kuchyně, do knihoven a jídelny a také do dětské herny a ložnice. Průvodce je civilně oblečen a uzpůsobuje výklad aktuálnímu věku dětí. Prohlídky dětského okruhu odcházejí pouze v předem stanovené časy. V dubnu a říjnu se prohlídky konají pouze v sobotu a v neděli v 10:10, 11:10, 12:10, 13:10, 14:10 a 15:10, od května do září denně kromě pondělí v 10:10, 11:10, 12:10, 13:10, 14:10 a 15:10. Vstupné: jednotné – 50 Kč.

www.zamek-hrubyrohozec.cz

ZÁMEK SVIJANY

Dětské prohlídky. Zábavná procházka zámek pro nejmenší návštěvníky se zámeckým skřítkem, během které je čekají soutěže, úkoly a hádanky. Na závěr pak děti dostanou sladkou odměnu. Dětská prohlídka je určena pouze dětem. Na prohlídku je nutná předchozí rezervace. Termíny prohlídek: 2. 6., 30. 6., 21. 7., 11. 8. a 1. 9. Vždy od 14:30. Vstupné: 120 Kč.

www.zameksvijany.cz

ZÁMEK SYCHROV

Prohlídka s princeznou. Trasa určená pro nejmenší návštěvníky zámku. Těmi nejkrásnějšími komnatami sychrovského zámku provede rodiče s dětmi princezna, která uzpůsobí výklad aktuálnímu věku dětí. Prohlídka trvá cca 20–25 minut a je vedena tak, aby děti bavila a odnesly si hezký zážitek. Červenec–srpen: denně 10:00–16:00. Vstupné: jednotné – 100 Kč, děti do 3 let 20 Kč.

Z dětských pokojíčků. Výstava panenek připomíná, že jedni z posledních majitelů zámku z rodu Rohanů měli sedm dcer, a tudíž mezi dětskými hračkami převažovaly hlavně panenky. Duben–říjen: denně 10:00–15:00; leden–březen, listopad, prosinec denně 10:00–14:00, vstupné: 30 Kč, děti do 6 let zdarma.

Technopolis – výstava zaměřená zejména na vynálezy a vynálezce 19. a 20. století v prostorách bývalé zámecké konírny. Nejen malí návštěvníci se mohou zabavit také stavebnicí Merkur. Výstava je rozšířena o hru

Cesta za pokladem medvědího klanu, která se odehrává v zámeckém parku. Po vylustění tajného medvědího kódu vás čeká podíl na pokladu. Červenec–srpen: út–ne 10:00–17:00. Vstupné na výstavu: dospělí 40 Kč, děti 6–15 let 30 Kč, děti do 6 let zdarma, rodinné 100 Kč, výstava + hra: dospělí 90 Kč, děti 6–15 let 60 Kč, děti do 6 let zdarma, rodinné 230 Kč.

Ze života medvědího klanu. Výstava obrazů kreslených medvědů v zámeckém sklepení. Květen, červen: denně 9:00–17:00, červenec, srpen: 9:00–18:00, září, říjen: 9:00–16:00. Vstupné: 30 Kč, děti do 6 let zdarma – výstava je součástí vstupného do areálu.

www.zamek-sychrov.cz

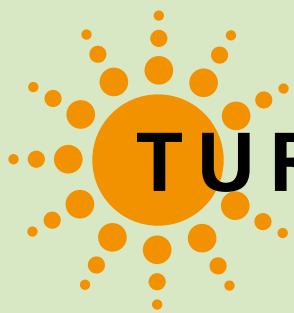

LOUTKAŘSKÉ LÉTO v B&Bejby
Čtvrtky od 16h. DIVADÝLKO + DÍLNIČKY

B&Bejby
Zahradní restaurace
s dětským parkem v Turnově

Žižkova 544
tel: 776 274 551

Užívejte si po celou dobu prázdnin

TURNOVSKÉ LÉTO 2019

Navštivte zajímavá místa a **probádejte** Turnov a jeho okolí nevšedním způsobem, **zúčastněte se** rozmanitých výtvarných a rukodělných děl, **podívejte se** pod ruce šikovným řemeslníkům a umělcům, **užívejte si** koncerty, divadla a další kulturní pořady pro všechny malé i velké. Každý den v týdnu pro vás máme bohatý program. **A samozřejmě i něco navíc...**

PONDĚLÍ

- **Prohlídka turnovských kostelů** – Prohlídka kostela sv. Mikuláše, sv. Františka z Assisi a novogotického chrámu Narození Panny Marie s průvodcem. Sraz v RTIC Turnov na náměstí Českého ráje ve 14 hodin, vstupné 50 Kč, děti 30 Kč. *RTIC Turnov, tel.: 484 803 041*
- **Prohlídka hradu Valdštejn s loupeživým rytířem** – Dětská prohlídka hradu se zdejšími loupeživými rytíři, s hledáním pokladu a zlomením kletby. Začátky v 11, 13 a 15 hodin, v případě nepříznivého počasí se akce nekoná. Vstupné 70 Kč, děti 60 Kč, malé děti (od 3 do 5 let) 20 Kč. *Hrad Valdštejn, tel.: 739 014 104*
- **Galerie Granát** – Prohlídka zákaznického centra Granát, d. u. v., Turnov s loutkou krále Granáta. Akce pro rodiny s dětmi, od 9 do 17 hodin. *Galerie Granát, náměstí Českého ráje 4*

ÚTERÝ

- **Den s mineralogem** – Zážitkový program s geologickou tematikou (nejen) pro děti. Rýžování českých granátů a olivínů, objevování pokladů – hledání a dobývání drahých kamenů, odlévání zkamenělin ze sádry, paleontologické objevy – odkrývání kostry dinosaura, geostezka. Program doplněn přednáškami, řezáním achátů a dalším doprovodným programem. Od 9 do 17 hodin. *Muzeum Českého ráje – Kamenářský dům, Skálava 71, Turnov*
- **Prohlídka Synagogy Turnov, bývalé židovské čtvrti a židovského hřbitova** – Sraz v synagoze v Krajířově ulici v 10 a 14 hodin, vstupné 50 Kč. *Synagoga Turnov, tel.: 484 803 041*
- **Prohlídka hradu Valdštejn s princeznou** – Prohlídka i pro nejmenší návštěvníky s princeznou Kateřinou. Vydat se s ní můžete nejen za ztracenými šperky a poklady, ale i za postavami z pověstí Českého ráje. Začátky v 11, 13 a 15 hodin. Akce se nekoná 6. 8. Vstupné 70 Kč, děti 60 Kč, malé děti (od 3 do 5 let) 20 Kč. *Hrad Valdštejn, tel.: 739 014 104*
- **Balónkování** – Děti si mohou nechat vyrobit nejrůznější zvířátka a tvary z balónků. Od 14 do 18 hodin. *Zahradní restaurace – B&Bejby, Žižkova 544, Turnov*

STŘEDA

- **Prohlídka turnovských kostelů** – Prohlídka kostela sv. Mikuláše, sv. Františka z Assisi a novogotického chrámu Narození Panny Marie s průvodcem. Sraz v RTIC Turnov na náměstí Českého ráje ve 14 hodin, vstupné 50 Kč, děti 30 Kč. *RTIC Turnov, tel.: 484 803 041*
- **Prohlídka hradu Valdštejn s loupeživým rytířem** – Dětská prohlídka hradu se zdejšími loupeživými rytíři, s hledáním pokladu a zlomením kletby. Začátky v 11, 13 a 15 hodin, v případě nepříznivého počasí se akce nekoná. Vstupné 70 Kč, děti 60 Kč, malé děti (od 3 do 5 let) 20 Kč. *Hrad Valdštejn, tel.: 739 014 104*
- **Cílová stanice knihovna** – Letní multižánrové kulturní pásmo knihovny na vlak. nádraží. Vždy od 18 hodin. *Knihovna Turnov II, Nádraží 1296, tel.: 484 840 055*
- **Pizza školka** – Děti si samy vyrobí svou pizzu pod vedením zkušeného pizzáře. Od 14 do 18 hodin. *Zahradní restaurace – B&Bejby, Žižkova 544, Turnov*

ČTVRTEK

- **Prohlídka hradu Valdštejn s princeznou** – Prohlídka i pro nejmenší návštěvníky s princeznou Kateřinou. Vydat se s ní můžete nejen za ztracenými šperky a poklady, ale i za postavami z pověstí Českého ráje. Začátky v 11, 13 a 15 hodin. Vstupné 70 Kč, děti 60 Kč, malé děti (od 3 do 5 let) 20 Kč. *Hrad Valdštejn, tel.: 739 014 104*
- **Loutkové divadélko + kreativní dílnička** – Pohádka d. s. Čmukaři, kterou herci hrají interaktivně a nechávají děti podílet se na vývoji děje divadelního představení. Kreativní dílnička je zaměřena na rozvoj dětské fantazie. Divadélko od 17 hod., dílnička 16–19 hod. – obě akce se prolínají, a děti tak stihnou vše. *Zahradní restaurace – B&Bejby, Žižkova 544, Turnov*

PÁTEK

- **Galerie Granát** – Prohlídka zákaznického centra Granát, d. u. v., Turnov s loutkou krále Granáta. Akce pro rodiny s dětmi, od 9 do 17 hodin. *Galerie Granát, náměstí Českého ráje 4*
- **Za kamenem a šperkem** – Tematická komentovaná prohlídka města Turnova jako města kamene a šperku. Sraz v RTIC Turnov na náměstí Českého ráje ve 14 hodin. Vstupné 40 Kč, děti 20 Kč. *RTIC Turnov, tel.: 484 803 041*
- **Večery s hudbou nebo divadlem** – Tradiční kulturní akce na prostranství před KC Střelnice opět nabídnou zajímavou směsici koncertů a divadel umělců místních i z daleka. Od 19 hodin. *Před KC Střelnice, Markova 311, Turnov*

SOBOTA

- **Mozaika řemesel** – Řemeslné dílny nabídnou dětem i dospělým možnost poznat a vyzkoušet si tradiční výrobní postupy, pracovat se dřevem, kovem, sklem a přírodními materiály. Odnesou si vlastnoručně vyrobený předmět na památku. Od 6. 7. do 24. 8., vždy od 10 do 17 hodin. *Muzeum Českého ráje – Kamenářský dům, Skálava 71, Turnov*
- **Sobota s Domem přírody** – Různorodý program v Domě přírody nebo v terénu na území Českého ráje. Odborné i zábavné přednášky či promítání fotografií, exkurze, pochod za východem Slunce na Kozákův a mnoho dalšího. Od 13. 7. do 31. 8., více na dumprirrody.cz/cz/ceskyraj. *Dům přírody Českého ráje, Dolánky*
- **Poslechový večer** – Večer na zahrádce před KC Střelnice s nerušeným poslechem vybraného CD těch nejlepších zpěváků, zpěvaček a hudebních skupin. Možná dojde i na přidavek! Od 19 hodin. *Před KC Střelnice, Markova 311, Turnov*

NEDELE

- **Prohlídka kostela sv. Jana Křtitele v Nudvojevicích** – Otevřeno od 9 do 12 hodin. Vstupné zdarma. Zajišťuje Římskokatolická farnost, děkanství Turnov. *Kostel sv. Jana Křtitele v Nudvojevicích*
- **Loutkáři dětem na Dlaskově statku** – Loutkové pohádky pro malé i velké diváky v podání pozvaných souborů. Začátky představení v 11, 13 a 15 hodin, vstupné 35 Kč. Od 30. 6. do 25. 8. *Dlaskův statek, Dolánky u Turnova 12*
- **Komentovaná prohlídka expozice Domu přírody** – Komentovaná prohlídka interaktivní expozice o Českém ráji s promítáním krátkého filmu. Od 7. 7. do 25. 8. ve 12 a 14 hodin. *Dům přírody Českého ráje, Dolánky*

MIMOŘÁDNÁ NABÍDKA

(nekoná se pravidelně)

Hrad Valdštejn

- **Odpoledne s vévodou Albrechtem z Valdštejna** – Albrecht z Valdštejna zavítá se svou družinou na rodový hrad. Využijte příležitost setkat se s významnou historickou osobností a vyzkoušet si rytířské disciplíny. Koná se od 12.30 do 18 hodin. Termíny: 16. 7. a 13. 8. Vstupné 90 Kč, děti 60 Kč, rodinné 240 Kč. *Hrad Valdštejn, tel.: 739 014 104*
- **Noční prohlídka hradu Valdštejn** – Zažijte tajemnou atmosféru hradu při nočním osvětlení, začátek v 19.30 hodin. Termíny: 4. 7., 10. 7., 24. 7., 7. 8., 21. 8. a 28. 8. Omezená kapacita, doporučujeme rezervaci. Vstupné 110 Kč, děti 80 Kč, rodinné 300 Kč. *Hrad Valdštejn, tel.: 739 014 104*

Turnov

- **Magický Turnov** – Večerní prohlídka města Turnova; zákaznického centra Granát, d. u. v., Turnov a Synagogy Turnov za svitu svící. Sraz před RTIC Turnov na náměstí Českého ráje v 19.30 hodin. Termíny: 17. 7., 31. 7. a 14. 8. Vstupné 65 Kč, děti 40 Kč. *RTIC Turnov, tel.: 484 803 041*
- **Historickým vlakem Českým rájem a První turnovské železniční loutkové divadlo** – Jízdy historickým vlakem na trati Turnov – Rovensko pod Troskami a Turnov – Semily. Ve dnech 13. 7., 27. 7., 17. 8. a 31. 8. budou v divadelním voze soupravy probíhat loutkové představení LS Na Židli pro děti ve stanicích Rovensko pod Troskami, Turnov a Semily. Ve dnech 5. 7., 6. 7., 20. 7., 3. 8., 10. 8. a 24. 8. budou na vlaky ve stanicích Rovensko pod Troskami, Turnov a Semily navazovat historické autobusy. Pořádají Klub přátel Železnic Českého ráje, Kolej-klub, loutkářský soubor Na Židli a BusLine. *Železniční stanice Turnov*
- **Ukázka ruční výroby Wranovsky Crystal**, výrobce křišťálových lustrů, skla a bižuterie. Firma Wranovsky je držitelem prestižní značky Regionální produkt Český ráj. Návštěva je možná od 10 do 12 hodin nebo v jiném termínu po předchozí domluvě. Termíny: 2. 7., 9. 7., 16. 7., 13. 8., 20. 8. a 27. 8. Vstupné zdarma. *Wranovsky Crystal, Vesecko 490, Průmyslová zóna Turnov, tel.: 608 377 533*
- **Zaostřeno na Jizerky** – Putovní výstava vítězných fotografií soutěže poskytovaná každoročně Nadací Ivana Dejmalu pro ochranu přírody. K vidění po celé léto. *Dům přírody Českého ráje, Dolánky.*

Podrobný program naleznete na samostatných letáčích.

kulturní centrum turnov

Městská knihovna Antonína Kozáka Turnov

Svatý Jene z Nepomuku, drž nad námi svoji ruku

V letošním roce uplynulo 290 let od doby, kdy byl Jan z Pomuku prohlášen za svatého.

Jan z Pomuku, později uctíváný jako svatý Jan Nepomucký, byl generálním vikářem pražského arcibiskupa. V roce 1393 byl Jan z Pomuku umučen k smrti a jeho tělo bylo svrženo z dnešního Karlova mostu do Vltavy.

Kult sv. Jana Nepomuckého je nerozlučně spojen s českým barokem, tedy obdobím 18. století, kdy Jan patřil k nejvýznamnějším světcům rakouské monarchie. Je zemským patronem Čech, ale populární byl již od baroka v celé katolické Evropě.

Kaple na hradě Valdštejn

S tímto světcem se na vašich toulkách setkáte i na Turnovsku. Jenom v Turnově se nachází hned několik samostatných soch sv. Jana Nepomuckého (např. před chrámem Narození Panny Marie, v Hluboké ulici nebo u Rývových sadů). Za pozornost stojí také barokní kašna se sousoším sv. Václava, sv. Antonína Paduánského a sv. Jana Nepomuckého v blízkosti Muzea Českého ráje, které je datováno rokem 1761. Další sochy ztvárňující sv. Jana Nepomuckého najdete i v okolních obcích, např. v Karlovicích, Přepěřích, Všeni, Vesci nebo Vyskři.

Kaplička na Dubecku

Svatému Janu Nepomuckému jsou zasvěceny i některé kostely, kaple a kapličky. Za návštěvu stojí třeba kaple sv. Jana Nepomuckého na hradě Valdštejn, která je od 18. století zdaleka viditelnou dominantou hradu. V interiéru kaple jsou uloženy originály barokních soch světců z valdštejnských mostů a samozřejmě mezi nimi nechybí ani sv. Jan Nepomucký. Během vašich výletů můžete zavítat také k nově opravené kapličce sv. Jana Nepomuckého na Dubecku nebo k výklenkové kapličce ve skále se sochou sv. Jana Nepomuckého z 2. poloviny 18. století v obci Klokočí nedaleko zříceniny hradu Rotštejn.

Výklenková kaple v Klokočí

Sv. Jan Nepomucký je v křesťanské ikonografii zobrazován jako kanovník v chórovém oděvu a Janova svatozář je obvykle doplněna pěti hvězdami. V ruce drží kříž a též palmovou ratolesť, někdy také knihu. Nevyzrazení zpovědního tajemství je symbolizováno prstem na ústech. Jiným atributem je jazyk, který měl být nalezen v 18. století v Janově lebce neporušený; podle nových výzkumů se však jednalo o mozkovou tkáň.

TURNOVSKÉ SYNAGOZE JE 300 LET

Psal se 2. leden roku 1719, když do městské knihy byla synagoga zapsána jako hotová budova. První kamenná synagoga v Turnově. Nebyla to však ta úplně první turnovská synagoga, dokonce ani druhá, ale již rovnou čtvrtá. Předchozí synagogy byly totiž dřevěné a za jejich zánikem stály městské požáry. Poslední takový zachvátil město Turnov roku 1707 a zničil synagogu, která již stála v prostorách Židovské čtvrti. Turnovští Židé poté zakoupili pozemek, na němž dříve stával měšťanský dům s kovářskou a mečířskou dílnou a zde vystavěli svoji novou turnovskou synagogu, tentokrát již kamennou.

Do dnešních dnů se nám dochovala v téměř nezměněné podobě. A to jako jediná synagoga Libereckého kraje, která přečkala nepříznivou dobu druhé světové války. První úpravy se synagoga dočkala až na přelomu 19. a 20. století, kdy bylo upraveno vnitřní uspořádání sedadel v modlitebně, aby se do ní mohlo vejít více lidí. Kvůli tomu bylo mimo jiné zbouráno i tzv. řečnické neboli bima. V rámci této přestavby byla synagoga elektrifikována a právě v této době také vznikla stropní freska v maurském stylu. Svému účelu synagoga přestala sloužit ve čtyřicátých letech, kdy byl vydán zákaz používání synagog k bohoslužbám. Nedlouho poté bylo transporty odvezeno z města veškeré židovské obyvatelstvo. V meziválečném období žilo v Turnově okolo 100 Židů, přičleněním pohraničních území první republiky do třetí říše vzrostl počet Židů v Turnově na víc než 500, po válce se navrátilo pouhých 19 přeživších.

Malý počet turnovských Židů a následně i změna politického klimatu v Československu byly příčinami, proč snahy o navázání na starou tradici a udržení židovské přítomnosti v Turnově nebyly úspěšné a turnovská židovská komunita na počátku šedesátých let zanikla. Budova synagogy, která přežila nacistický režim, teď čelila tomu, zda přežije i režim komunistický, ať již kvůli jeho přístupu k náboženským záležitostem, tak i kvůli jeho přístupu k historické zástavbě, což dokládá například most postavený přes turnovský židovský hřbitov.

Budova synagogy začala být využívána jako skladiště pro obchod s domácími potřebami v sousedním domě. Liturgické předměty ze stříbra jsou dodnes v majetku Židovského muzea v Praze, všechny ostatní mobiliář synagogy skončil jako nepotřebné věci. Vzácnou výjimkou jsou dřevěné desky s Desaterem, zavěšené nad svatostánkem, které se naštěstí dostaly do muzea, kde byly uchovány. Budova zároveň prošla přestavbou, aby mohla lépe sloužit potřebám socialistické společnosti. Prostor modlitebny byl rozdělen stropem, uprostřed modlitebny byl zapuštěn a zabetonován ocelový sloup, který nový strop podpíral, a původní strop mezi předsíní a ženskou galerií byl proražen pro nákladní výtah. A to není úplný výčet změn a úprav, kterými synagoga prošla, aby mohla sloužit jako sklad zboží. Komunistická vláda v průběhu šedesátých let prodala do zahraničí 1500 svitků Tóry z českých a moravských synagog, uložených v zestátněném Židovském muzeu v Praze. Mezi nimi se nacházely i turnovské svitky Tóry, které se tak dostaly do Spojených států a jsou dodnes používány reformní kongregací Temple Adath Israel v Lexingtonu v Kentucky.

V průběhu devadesátých let byla synagoga prohlášena za kulturní památku. Budova byla odkoupena městem a prošla rekonstrukcí, která jí vrátila podobu podle dochovaných fotografií z první poloviny 20. století, včetně nově vytvořeného vybavení a výmalby. Původní jsou pouze desky Desatera, vstupní dveře a stropní freska, která prošla jen nezbytnou renovací. V roce 2008 se Synagoga Turnov poprvé otevřela návštěvníkům. Letos tedy slaví 11 let od dokončení své rekonstrukce a otevření se veřejnosti a zároveň 300 let své existence.

NOVÁ EXPOZICE HOROLEZECTVÍ – Z ČESKÉHO RÁJE NA VRCHOLY SVĚTA

V září bude v turnovském Muzeu Českého ráje otevřena nová stálá expozice, která bude věnována horolezectví. A protože je Turnov srdcem Českého ráje, v jeho nejtěsnější blízkosti se nachází Hruboskalské skalní město a nedaleko mnoho dalších větších či menších skalních měst (Drábské světničky, Suché skály, Prachovské skály a další), dozvíte se mnoho zajímavého především o pískovcovém horolezectví.

Od prvotní myšlenky až k realizaci uplynulo mnoho času, dokonce se dá hovořit i o desítkách let. První expozice o místním horolezectví, která ovšem měla jen velmi krátké trvání, vznikla už v 70. letech na hradě Valdštejn nedaleko Turnova. Tehdy ji stvořili místní lezci a pamětníci. Ti se po jejím zániku nevzdali a touhu po vzniku expozice čas od času vynášeli znovu na světlo. Nicméně až kolem roku 2010 se k záměru vybudovat expozici horolezectví s novou intenzitou připojilo turnovské muzeum – instituce, která má s tvorbou expozic a výstav řadu zkušeností. V roce 2012 se zde konala první velká výstava, která potvrdila, že zájem o dané téma je velký. Těch několik let, které od té doby uplynuly, byly nejen pro muzejníky, ale také pro architekty, stavební firmy i nadřazené úředníky naplněné prací a neustálou snahou dosáhnout cíle – vzniku nové expozice.

Nakonec se však zadařilo a nová horolezecká expozice bude slavnostně otevřena v sobotu 7. září 2019. A co zde uvidíte? Expozice se bude nacházet v moderní budově za hlavní budovou muzea, kde dříve byla muzejní galerie, která mj. hostila jeden z největších evropských obrazů „Pobití Sasíků pod Hrubou Skalou“. Obraz zůstal na svém místě (a to i po dobu stavby, zabedněný ve zvláštní schránce) a stal se záměrnou součástí expozice horolezectví – přeci jen Sasíci s Čechy bojovali přímo uprostřed Hruboskalského skalního města! Expozice se bude podrobně věnovat lezení ve zdejších skalních městech a lidem, kteří neustále posouvají hranice toho, co je ještě možné, až jim nakonec skály nestačily a oni se vydali do vyšších hor. Budete si moci vyzkoušet, jak uvázat uzly, které jistí lezce vysoko nad zemí, zjistíte, za co vlastně horolezci na skále visí. Budete dokonce moci sledovat horolezce přímo při výstupu – bude sice jen promítaný formou videomappingu, ale představu o tom, co jeho výkon obnáší, si jistě uděláte. A pokud vás to vše zaujme, nabídne vám expozice i řadu podrobných informací o konkrétních osobnostech a umožní vám seznámit se s celým tímto sportovním odvětvím více do hloubky. Nebo do výšky?

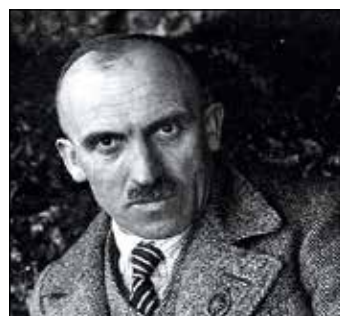
Alžběta Kulišková, Muzeum Českého ráje v Turnově

Z historie a současnosti horolezectví v Českém ráji

Krajina Českého ráje je plná přírodních i historických krás a je příznačné, že právě zde byla v roce 1955 vyhlášena jako první v Československu chráněná krajinná oblast. Najdeme tu řadu větších a menších skalních měst i samostatně stojící skály a není tedy divu, že se náš region stal jedním z center pískovcového lezení v Evropě.

Počátky horolezectví v Českém ráji lze klást k roku 1893. Toho roku skupina Liberecké sekce Německo-rakouského Alpenvereinu navštívila Suché skály. Hruboskalsko začalo po horolezecké stránce ožívat až o něco později – a opět to nebyli místní nadšenci, kteří by toužili zdolat některý z mnoha vrcholů, které se zde nabízely. Do tehdy ještě panenského lezeckého ráje zajížděli na počátku 20. století především němečtí lezci z nedalekého Liberce a Jablonce nad Nisou. V červnu roku 1906 se zde objevil např. liberecký Němec Rudolf Kauschka, který zlezl se svými kolegy v Dračích skalách Dračí zub tzv. Kauschkovou spárou.

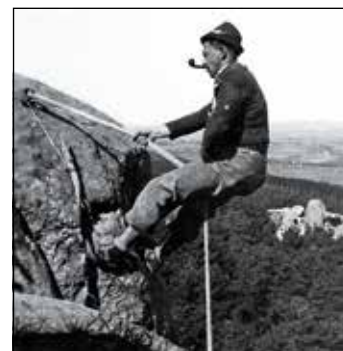

Rudolf Kauschka

Dračí zub, který jako první zdolala roku 1906 skupina lezců z Liberce, není laické veřejnosti dobře známý „Dračí zub“ z filmu Jak dostat tatínka do polepšovny – ten se ve skutečnosti jmenuje Skaut (kdysi také Pionýr).

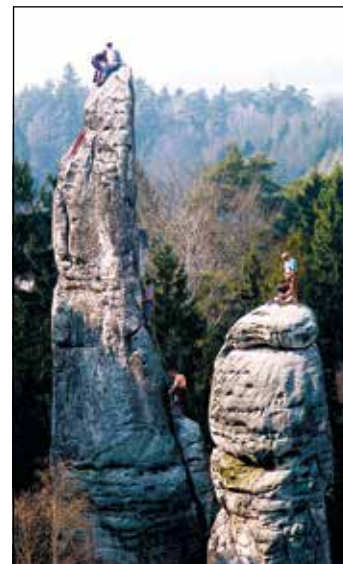
Jak rozpačitě byla celá akce přijata na „české“ straně místními nelezci dokresluje dobový tisk, kde se v Pojizerských listech z 24. června roku 1906 objevil článek s názvem „Provokace Němců v Českém ráji“. Ten popisuje, jak „jacísi němečtí mladíci pomocí železných klínů vyšplhali se na skály, jinak těžko přístupné a zde na nejvyšším místě upevnili žerd, na níž pověsili velkoněmeckou trikoloru“. Jiné doklady však potvrzují, že se jednalo o plechovou klubovou vlajku, jak bývalo v té době obvyklé, bez dalšího nacionálního podtextu. Postupně se v našich skalách začali objevovat také lezci ze Saského Švýcarska, kteří již ve své domovině zdolali většinu vrcholů.

S těmito prvními lezci v Hruboskalsku se zřejmě setkal i jistý Josef Hendrych z Ohrázenic u Turnova, tehdy student jičínské reálky, který o pár měsíců později inicioval založení Lezeckého kroužku Prachov. V současnosti se jedná o druhý nejstarší oddíl svého druhu u nás, který svou činnost zahájil v roce 1907 a pod různými názvy existuje bez přerušení až do dnešních dnů.

Antonín Zima, zvaný Harry

Vedle lezců německé národnosti se začali v místních skalách postupně objevovat také zdejší milovníci skal, kteří se pozvolna učili od zkušenějších kolegů. Jak napsal Antonín Zima, který je obecně považován za jakéhosi guru zdejších prvních lezců, do klubové kroniky: „Přichází k nám Němci a tu si všímáme jedné věci, že lezou také po skalách, ale ptactva kavek ani holubů si vůbec nevšímají. Mají lana, smyčky, kladiva a skoby a vystupují na skály, kam my se nemůžeme odvážit. A sestup dolů ze skály je ještě zajímavější – prostě spustí lano dolů a po něm sjedou. I to bylo záhadou. Však na to přijdeme“. A přišli...

Prachovské skály

Hruboskalsko – oblast Majáku

Druhá světová válka změnila zvyky českých horolezců. Slovenské Tatry jim byly uzavřeny, a proto se intenzivně soustředili na místní skály, především ty v Českém ráji, a místní horolezectví vzkvétalo. Když Josef Smítka s Ladislavem Vodhánělem vytvořili v roce 1942 cestu s názvem Kouřová stěna na věž Daliborka ve Skaláku, mimořádně rozšířili stupně obtížnosti Jednotné pískovcové klasifikace. Pro jejich výkon se zdálo, že do té doby maximálně užívaný stupeň VII málo, a tak byl cestě přiznán stupeň obtížnosti VIIb. Ještě ve válečném období byly vytvořeny cesty klasifikované stupněm obtížnosti VIIc, který se na dlouhý čas stal stupněm nejvyšším (až do 80. let byla Jednotná pískovcová klasifikace následující: I.–VI. stupeň, VIIb, VIIc).

Po roce 1945 byly obnoveny aktivity v předválečném rozsahu. Nová nastupující generace 50. let povznesla pískovcové lezení o další stupeň výš, což se ukazuje na stoupající obtížnosti zdolávaných cest. Skalák už ale nadále nebyl jediným lezeckým cílem místních sportovců, kteří obrátili svou pozornost také do vysokých hor v za-

hraničí. Byly přelezeny nejtěžší výstupy v Alpách a vykonána řada prvovýstupů na Kavkaze. Z místních lezců se jich účastnili například Radovan Kuchař, Oldřich Kopal, Karel Cerman a další.

Do 80. let se v našich skalách vystřídala celá plejáda vynikajících lezců, zdálo se, že jsou zlezeny téměř všechny dostupné skály a že už není místo pro vytváření nových cest. Budoucnost ukázala, že prostoru je ještě spousta. Zdejšími lezci začaly být místní pískovce stále těsnější, a tak se poohlíželi za hranice republiky stále častěji. Nejednalo se však o masové akce, přístup na Západ byl stále ještě komplikován a k úplnému uvolnění došlo až po roce 1989. Zvyšující se náročnost nově budovaných cest s sebou nesla požadavek na změnu užívané pískovcové klasifikace, která tehdy končila stupněm obtížnosti VIIc. Ta byla následně v 80. letech směrem vzhůru otevřena, a tak v současné době lze najít v Českém ráji i cestu klasifikovanou stupněm Xa.

David Marek,

Muzeum Českého ráje v Turnově

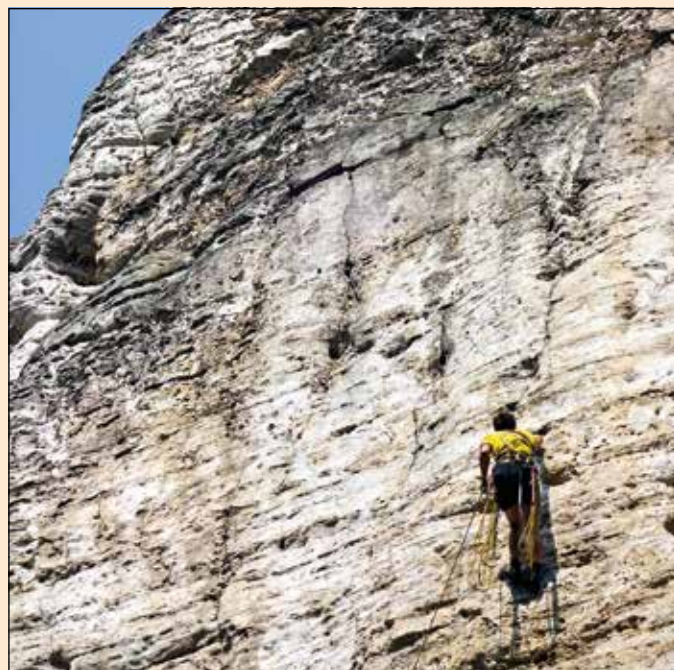

Horolezci na Hruboskalsku

VÝBĚR Z HLAVNÍCH ZÁSAD PRAVIDEL LEZENÍ V PÍSKOVCOVÝCH SKALNÍCH OBLASTECH ČESKÉHO RÁJE

Pravidla se vztahují na všechny lezecké objekty v pískovcových oblastech Českého ráje a jsou závazná pro všechny lezce, kteří podnikají v těchto oblastech lezecké výstupy. Provozovat horolezectví je povoleno pouze organizovaným horolezcům a dále adeptům horolezeckého sportu, kteří sice nejsou členy níže uvedených organizací, ale musejí být provázeni alespoň jedním členem Českého horolezeckého svazu (ČHS), majícím horolezeckou kvalifikační třídu cvičitel, instruktor nebo lektor. Tito všichni jsou dále označeni jako horolezci.

Horolezci jsou zejména povinni: prokázat se oprávněným kontrolním orgánem platným členským průkazem ČHS, členských organizací UIAA a ostatních zahraničních horolezeckých organizací • lézt pouze na stávajících horolezeckých objektech uvedených v databázi ČHS • užívat k přístupu ke skalám turistické cesty nebo cesty vyznačené se souhlasem CHKO • chovat se šetrně ke všem složkám přírodního prostředí a zachovávat klid • vzhledem k malé pevnosti horniny platí přísný zákaz lezení na mokřím či vlhkém pískovci • lézt pouze v obuvi s hladkou podrážkou nebo lézt bosí • cesty prostupovat pouze zdola, nepoužívat horní jištění, nepoužívat magnesium a jiné chemické prostředky • platí zákaz používat jisticí pomůcky poškozující pískovec.

Josef Smítka – horolezec z Turnova

V září loňského roku byla slavnostně odhalena pamětní deska českého horolezce Josefa Smítky na jeho rodném domě v Turnově v ulici Komenského čp. 690. Josef Smítka (1919–1945) patřil mezi nejlepší horolezce – pískáře. Jeho horolezeckým působištěm byla především oblast pískovcových skal Českého ráje (zejména Hruboskalské skalní město – tzv. Skalák). Na jejích stěnách zaznamenal několik desítek prvovýstupů vyšší klasifikace a 46 nových objevů.

Za druhé světové války Smítka odmítl nastoupit na nucené práce v Německu a skrýval se ve skalách Hruboskalska. Po prozrazení a dopadení byl nacisty v Terezíně popraven. Jeho jméno je uvedeno jako první v řadě na Symbolickém hřbitově horolezců v Hruboskalském skalním městě.

V roce 2016 byl natočen český film „Tenkrát v ráji“, který byl inspirován skutečnými událostmi a životem horolezce Josefa Smítky. Hlavního hrdinu Josefa Smítku ztvárnil vodní slalomář Vavřinec Hradílek. Kulisu filmu se stala řada krásných míst v Českém ráji. Film se natáčel mimo jiné v oblasti Hruboskalského skalního města, pod hradem Valdštejn, v Prachovských skalách nebo na Drábských světničkách.

Symbolický hřbitov horolezců

MAŠKOVA ZAHRADA – VYŽITÍ PRO CELOU RODINU

Zveme návštěvníky a obyvatele Turnova a Českého ráje do Sportovně rekreačního areálu v Maškově zahradě. Při opakovaných návštěvách je pro ně připravena čipová karta s výhodnějšími tarify vstupného.

Koupaliště letos zažívá svou čtvrtou letní sezónu. V areálu je pro návštěvníky k dispozici parkoviště zdarma (132 míst + 4 pro autobusy), osvětlená in-line dráha o délce 560 m, osvětlený betonový skatepark o rozměrech cca 30 x 30 m, dětské a multifunkční hřiště, nechybí ani rozšířené občerstvení, které nabízí výběr studených i teplých nápojů, jídla, zmrzliny i ledové tříště.

Součástí koupaliště je 25metrový bazén, relaxační vzduchovací lehátka, chrlíče, lezecká síť, houpací bazén a další. Zvláštní prostor je věnován dětskému bazénku, včetně skluzavky a dalších atrakcí. K dispozici je i půjčovna slunečníků. Sportovně ladění návštěvníci mohou využít kurt na beachvolejbal nebo hřiště s umělým povrchem na fotbal, líný tenis či jiné míčové hry.

Součástí koupaliště jsou 4 barevné atrakce: dětská trojskluzavka dlouhá 10 m, široká trojskluzavka dlouhá 22 m, tobogán s celkovou délkou 82 m a kamikadze skluzavka dlouhá 23 m se sklonem 47 %. Využití veškerých vodních atrakcí je v ceně vstupenky. Aktuální informace o ceně vstupného, otevírací době a o jejím případném omezení v případě nepříznivého počasí naleznete vždy na webové stránce www.maskova-zahrada.cz či na stránce www.facebook.com/maskova.zahrada. Zde také najdete informace o večerním koupání, které se bude konat v případě příznivé předpovědi počasí.

*Za Městskou sportovní Turnov do Maškovy zahrady zvou
Tomáš Špinka a Vladimír Křepka.*

Koloběžky Český ráj a Infoshop Vejměnek

Vážení návštěvníci Českého ráje, volné chvíle v regionu si můžete zpříjemnit i aktivním odpočinkem. Unikátní koloběžkobus vás vyveze na Kozákův, odkud se můžete vypravit na jedinečný výlet, během kterého navštívíte Samotoč, Votrubačův lom, hrad Rotštejn a jiné turistické cíle. Zajímavé výlety můžete podniknout i z dalších stanic Koloběžek Český ráj. Půldenní putování si užijete třeba ze stanoviště na Frýdštejně, odkud se můžete vydat na krásný a klidný sjezd přes Bartoš-

ovupec a Dolánky. Cestou se nabízí krásné výhledy do Českého ráje a při jízdě z Dolánek se pokocháte krajinou podél řeky Jizery. A ani v letošním roce nechybí v nabídce populární výlet „Tam na lodi, zpět na koloběžce“, ve kterém spojíte dva sporty a užijete si úžasný den!

Po celou sezónu se na vás těší v Infoshopu Vejměnek, kde vám nabídnou skvělou kávu, zákusky z místní cukrárny, regionální točené pivo a mnohé další. *Inzerce na str. 15.*

Plavba po Jizeře v Českém ráji

Top výletem na kánoji nebo raftu po řece Jizeře je trasa z Malé Skály do Dolánek. V Malé Skále pohodlně zaparkujete přímo na základně Půjčovny lodí Klokočí. Pak už jen zbývá vyzvednout připravené vodácké vybavení. Na osmikilometrové trase poplujete krásnou přírodou Českého ráje a největším dvojitým meandrem na celém toku Jizery. Úsek je bez jezů a není náročný, zvládnou ho také úplní začátečníci, kterým v půjčovně vysvětlí vše potřeb-

né včetně ovládání lodi. Na základně Klokočí.cz je také připraveno vybavení pro nejmenší vodáky. Pro zpáteční cestu k autu mohou vodáci využít vlakové spojení nebo si přímo v půjčovně Klokočí v Dolánkách zapůjčit koloběžky a do Malé Skály se vrátit po cyklostezce Greenway Jizera, která vede podél řeky, tedy nenáročným, rovinným terénem. Podrobnou mapu Jizery najdete na stránkách www.klokoci.cz. Tak AHOJ u nás na Jizeře.

Výlet do jeskyně Postojna a zpáteční sjezd na koloběžce

Zajímavým výletem v Českém ráji může být návštěva jedné z největších pseudokrasových jeskyní naší republiky – jeskyně Postojna. Je pro turisty volně přístupná. Zaparkujte na základně Půjčovny lodí Klokočí v Dolánkách a pěšky se vydejte přes Zrcadlovou kozu do Betlémských a Klokočských skal, kde na vás kromě zajímavé, již jmenované jeskyně čeká mnoho skalních vyhlídek. Zpět k vašemu autu do Dolánek se z Klokočí můžete vrátit na koloběžkách z půjčovny Klokočí.cz, jde o nádherný sjezd do údolí Jizery.

Koloběžku zarezervujete na telefonu 601 540 540 nebo e-mailu kolobezky@klokoci.cz.

PŮJČOVNA LODÍ A KOLOBĚŽEK
KLOKOČI.CZ

**NAUČÍME VÁS
ODPOČÍVAT**

TEL 601 540 540

Informační centrum na Malé Skále.

Poskytujeme informace, půjčujeme koloběžky, lodě a zařizujeme možné i nemožné. Prodáváme produkty se značkou Regionální produkt Českého ráje. A vaříme nejlepší kávu v Českém ráji.

Malá Skála

PŮJČOVNA LODÍ A KOLOBĚŽEK

MALÁ SKÁLA | DOLÁNKY | KOZÁKOV
FRÝDŠTEJN | BESEDICE

tel.: +420 773 233 550
www.kolobezky-ceskyraj.cz

Unikátní český granát na vás čeká v srdci Českého ráje

Granát, družstvo umělecké výroby, Turnov je tradičním výrobcem originálních šperků s českými granáty.

Navštivte Zákaznické centrum – Galerii Granát na náměstí Českého ráje, kde je pro vás připravena expozice českého granátového šperku. Expozice představují průřez sortimentem šperků za celých 66 let trvání zdejší výroby. Vystaveným unikátem je největší nalezený český granát z poslední doby o průměru 7,5 mm, který byl objeven v roce 2015. Dále můžete zhlédnout sbírku drahých kamenů (např. acháty, jaspisy, zkamenělá dřeva) nalezených při těžbě českých granátů.

V rámci prohlídky probíhá ukázka výroby šperku s českými granáty. Broušení tohoto drahokamu či někde-

ré zlatnické techniky si můžete sami vyzkoušet nebo si najít a odnést svůj český granát.

Součástí galerie je prodejna dárků a skla s českými granáty. Na památku si můžete zakoupit originální suvenýr, ve kterém se snoubí jedinečná krása českého granátu s českým křišťálovým sklem. V přízemí budovy můžete navštívit firemní prodejnu s rozsáhlou kolekcí šperků s českými granáty.

V případě zájmu je možná rezervace termínu i pro skupiny.

tradice... kvalita... moderní design...

Tradiční výrobce originálních šperků s českými granáty

FIREMNÍ PRODEJNA TURNOV

nám. Českého ráje 4

ŠPERKY

tel.: +420 481 323 598

DÁRKY A SKLO S ČESKÝMI GRANÁTY

tel.: +420 481 323 789

GALERIE GRANÁT

tel.: +420 481 325 989

www.granat.cz

www.granat-shop.cz

MAŠKOVA
ZAHRADAMĚSTSKÁ
SPORTOVNÍ
TURNOV

KOUPALIŠTĚ, IN-LINE DRÁHA, SKATEPARK, DĚTSKÁ HŘIŠTĚ, OBČERSTVENÍ, PARKOVÁNÍ ZDARMA, WWW.MSTURNOV.CZ

Hrad Valdštejn

Zažij a poznej pohádkový Valdštejn, jeden z nejstarších hradů v Českém ráji.
V areálu hradu je pro vás připravena řada zajímavých kulturních akcí.

Hrad Valdštejn, Kadeřavec 18, 511 22 Turnov
tel.: +420 739 014 104, +420 733 565 254, e-mail: info@hrad-valdstejn.cz

www.hrad-valdstejn.cz

Dej Bůh štěstí

**PŘIJĎTE OCHUTNAT
PIVO ČESKÉHO RÁJE**

LETNÍ EXKURZE A VÍCE INFO NA WWW.PIVOROHOZEC.CZ

Vstup ZDARMA

Výstava řemesel a umění
pro všechny věkové kategorie

Pořádá:
Turnov lidem, z.s., SUPŠ a VOŠ Turnov

Žižkova 544, Turnov tel: 775 770 174 FB turnovlidem

tel: 776 274 551, Žižkova 544
www.bowlingturnov.cz

B&Bejby

Zahradní restaurace
s dětským parkem
v Turnově

PIZZA ŠKOLKA
Každou prázdninovou
středu si mohou děti samy
upéct svou pizzu.
14-18hod.

Využijte platbu zálohy
a doplatek až na startu.

VyletBalonem.CZ
Český ráj a Liberecko... tady jsme doma!

9 prodejních míst v libereckém kraji a v Mladé Boleslavi.

+420 602 189 369
www.vyletbalonem.cz

